

Karmelici bosy w Polsce 1605-2005. Księga jubileuszowa, praca zbiorowa, red. Cz. Gil, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2005, ss. 512

Mija właśnie czterysta lat od momentu przybycia pierwszych karmelitów bosych na ziemię polskie. Pragnąc uświetnić ten szczególny czas dla Karmelu Terecjańskiego w Polsce, wydano księgę jubileuszową, która stanowi „syntezę tego, jak przez cztery stulecia, od owych początków XVII wieku do naszych dni, duchowi synowie świętych Mistyków Hiszpańskich wpisali się w historię Kościoła i Ojczyzny, dając swój niezastąpiony wkład w kształtowanie duchowego oblicza Polaków, co stwierdził także Jan Paweł II w swym liście z 14 grudnia 2004 r., otwierającym stronicę tej *Księgi*” (okładka).

Myślę, że trudno zawrzeć w jednym woluminie syntezę – jak to wyraził w powyższych słowach o. S.T. Praškiewicz, prowincjał Krakowskiej Prowincji Karmelitów Bosych – czterech wieków działalności ojców i braci. Praca, która realizowała się na różnych polach, była i jest bardzo bogata. Wydała ona już wiele pięknych owoców i dalej możemy to obserwować, np. w ostatnich przygotowaniach peregrynacji relikwii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w naszej ojczyźnie.

Prezentowane dzieło pragnie przede wszystkim wyrazić hołd „dla tych, którzy – jak pisze Ojciec Redaktor – „winnicę Karmelu» sadzili, pielęgnowali i odnawiali” (s. 8). Rozpoczynając lekturę, warto na początku zapoznać się z pracą o. Cz. Gila, która w sposób syntetyczny ukazuje „czterysta lat karmelitów bosych w Polsce (1605-2005)” W drugim artykule, który napisała A. Nowicka-Struska, możemy przeczytać na temat historii, czasów i ludzi w siedemnastowiecznych pogrzebowych kazaniach karmelitańskich. Kolejny tekst, pióra wybitnego archiwisty Prowincji Krakowskiej, B.J. Wanata OCD, dotyczy losów szkoły w Berdyczowie na Ukrainie. Natomiast E. Niebelski zajął się karmelitami bosymi z klasztorów Królestwa Polskiego, którzy uczestniczyli w powstaniu 1863 r. i przebywali na zesłaniu w Rosji. Interesującą pracę przedstawia czytelnikowi o. P.F. Neumann, pisząc o karmelitach bosych „w klasztorach polskich w okresie ich przynależności do austriackiej prowincji zakonu (1875-1911)” Biogramy, które zostały tam zamieszczone, są dodatkowym jej wzbogaceniem. W drugiej publikacji o. Gila możemy zapoznać się z dziejami odnowionej polskiej prowincji w latach 1911-1947. Ciekawą historię odzyskania klasztoru karmelitów bosych w Lublinie w latach 1918-1939 podejmuje P. Janowski.

Tematyka kolejnych artykułów obejmuje karmelitańską teologię duchowości. Ojciec D. Wider zajął się traktatem eucharystycznym o. Stefana Kucharskiego OCD (1595-1653), a drugą pracę poświęcił osobie o. Bonawentury Frezera OCD (1638-1687). Św. Rafał Kalinowski (1835-1907) szczególnie przyczynił się do odnowienia Karmelu Terezańskiego w Polsce. Jego bogate życie wewnętrzne i pozostawione pisma do dzisiaj inspirować wielu teologów. Ojciec S. Fudala przedstawił nadzieję w rozumieniu św. Rafała Kalinowskiego. Bł. Alfons Maria Mazurek był pierwszym beatyfikowanym męczennikiem polskiego Karmelu, o nim to napisał o. S.T. Praškiewicz. *Duchowe dziecięctwo drogą chrześcijańskiej doskonałości według służi Bożego Anzelma Gadka OCD* – to tytuł pracy o. P.P. Ogórka. Ostatnią publikacją, nakreśloną przez o. W. Kiwiora, jest przedstawienie sylwetki Franciszka Powiertowskiego, nowicjusza i męczennika karmelitańskiego z 1944 r.

Księga wydana na czterechsetną rocznicę obecności ojców i braci karmelitów bosych w Polsce zasługuje na uwagę, gdyż wprowadza czytelnika w historię posługiwania, które jest ukierunkowane zwłaszcza na ducha. Jest to niezaprzeczalny atut tego wydawnictwa, przez co należy wyrazić wdzięczność Autorom, jak i o. Gilowi, głównemu redaktorowi tej książki, za zaistnienie tej pozycji w literaturze teologicznej.

Jan Dąbrowski